

Aan Provinciale Staten

Onderwerp: Concept Programma Energie 2026-2035

Geachte Statenleden,

Aanleiding

Met deze brief sturen wij u ter consultatie de conceptversie van het Programma Energie 2026-2035 *Energie voor brede welvaart*.

Het Programma Energie 2026-2035 geeft invulling aan de richting, rol en aanpak van de Provincie Groningen op het gebied van energie, binnen de strategische kaders die hiervoor geformuleerd zijn in de drie provinciale visies. Het betreft een tactisch beleidsprogramma onder de Omgevingsvisie, maar ook uitgangspunten uit de Economische Visie en Leefbaarheidsvisie zijn erin verwerkt. Het concept Programma Energie omvat ook het uitvoeringsprogramma Energie voor 2026-2030.

Rol PS

Provinciale Staten stellen de strategische kaders (visies) vast; meerjarige programma's behoren tot het tactische niveau (uitvoering) en worden vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Wij hechten er echter aan u in de gelegenheid te stellen om wensen en bedenkingen mee te geven voordat wij het Programma Energie 2026-2035 definitief vaststellen. Het definitieve Programma Energie 2026-2035 ontvangt u vervolgens ter informatie.

Provinciale Staten zijn eerder geïnformeerd over het Programma Energie in de volgende context:

- Bespreking van het bouwstenendocument voor het Programma Energie tijdens de statenvergadering van 5 juni 2024 (documentnummer 2024-029325).
- Presentatie door CE Delft over de scenariostudie als onderliggend onderzoek voor het Programma Energie op de stateninformatiedag op 7 mei 2025 en de stateninformatiedag van 8 oktober 2025. Aanbieding van het rapport van de scenariostudie door CE Delft (documentnummer 2025-156765, 14/11/2025).

Nadere toelichting

In het programma hebben we een aanpak uitgewerkt langs vier samenhangende beleidsdoelen:

1. Maximale energiebesparing
2. Brede, toekomstbestendige energiemix
3. Betrouwbaar en flexibel energiesysteem
4. Aardgasvrije gebouwde omgeving

Vervolgens geven we in het document aan welke taken en activiteiten in de periode tot en met 2030 worden uitgevoerd om deze beleidsdoelen te realiseren.

Met de beschreven aanpak wil de provincie de komende beleidsperiode een stimulerende rol (blijven) spelen bij initiatieven en samenwerkingen die bijdragen aan de energietransitie in Groningen. Het vormgeven en uitvoeren van de energietransitie in onze provincie doen we niet alleen. Daarom benadrukken we in het programma het belang van samenwerking met andere betrokken partijen, zoals gemeenten, netbeheerders, bedrijven, e.d. Soms kunnen we vanuit de provincie formele bevoegdheden inzetten, maar vaak zal onze rol verbindend, uitvoerend, ondersteunend of agenderend zijn.

Daarbij verwoorden we ook expliciet onze inzet ten aanzien van aanlanding van wind op zee, als volgt:

Specifiek wind op zee vormt een steeds groter aandeel van onze energievoorziening. De verdere aanlanding van wind op zee in Groningen biedt belangrijke kansen voor de regionale economie en de ontwikkeling van een toekomstbestendig energiesysteem in Nederland. De combinatie van grootschalige duurzame elektriciteitsproductie, uitbreiding van de energie-infrastructuur en de aanwezigheid van energie-intensieve industrie versterkt de positie van de Eemshaven en omgeving als energieknooppunt. Dit biedt perspectief voor nieuwe bedrijvigheid, werkgelegenheid en innovatie, onder andere op het gebied van elektrificatie en waterstof. Door in samenhang te werken aan vraagontwikkeling, infrastructuur en ruimtelijke inpassing kan de aanlanding van wind op zee uitgroeien tot een impuls voor een sterker, duurzamer en economisch veerkrachtig Groningen.

In Nij Begun hebben Rijk en regio afgesproken dat tenminste 33 procent van de nog aan te leggen nationale capaciteit van energie uit wind op zee zal aanlanden in de provincie Groningen. Van groot belang daarbij is dat dit bijdraagt aan een beter, toekomstbestendiger en mooier Groningen. Een voorwaarde voor de aanlanding is een goede ruimtelijke inpassing. We streven ernaar om de impact van opschaling van benodigde energie-infrastructuur zo beperkt mogelijk te houden; waar mogelijk worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd. Samen met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat verkennen we of en hoe toekomstige extra aanlanding kan plaatsvinden door de uitwerking van een tunnel onder de Waddenzee.

Moties

In het concept Programma Energie is tevens opgenomen hoe we uitvoering geven aan de drie moties die tijdens de behandeling van de Omgevingsvisie in april zijn aangenomen, en die betrekking hebben op netcongestie (M417), energiegemeenschappen (M414) en klimaatdoelen (M413). Voor de inzet ten aanzien van netcongestie is specifiek ook een Uitvoeringsprogramma opgesteld (zie hieronder).

Plan-MER beoordeling

Aangezien een beleidsprogramma richtinggevend kan zijn voor ontwikkelingen of ingrepen in de fysieke leefomgeving, moet worden beoordeeld of het programma mogelijk aanzienlijke milieueffecten kan hebben. Daarom laten we, conform advies van de MER-coördinator, de komende periode een plan-MER-beoordeling uitvoeren, waarvan eventuele bevindingen nog in het definitieve stuk kunnen worden verwerkt.

Uitvoeringsprogramma Netcongestie

Hierbij ontvangt u ter informatie ook het Uitvoeringsprogramma Netcongestie. Het doel van het Uitvoeringsprogramma Netcongestie is structurering van de provinciale inzet en activiteiten op het thema netcongestie, zodat de provincie Groningen een wezenlijke bijdrage kan leveren aan:

- Het oplossen van de huidige netcongestie door uitbreiding van het stroomnetwerk;
- Het beheersen van netcongestie door betere benutting van het huidige stroomnetwerk;
- Het voorkomen van toekomstige netcongestie door het integraal programmeren van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en het energiesysteem van de toekomst.

Met dit Uitvoeringsprogramma wordt mede uitvoering gegeven aan Motie 417, waarin werd opgeroepen om de aanpak van netcongestie topprioriteit te maken.

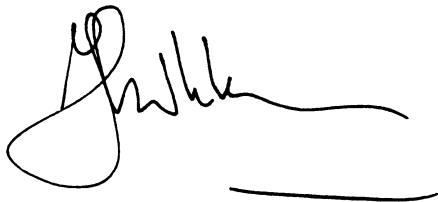
Afsluitend

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Groningen,

René Paas, voorzitter

Hans Schrikkema, secretaris

Bijlage(n)

No.	Documenttitel	Documentnummer
1.	Concept Programma Energie 2026-2035	2026-102965
2.	Uitvoeringsprogramma netcongestie Groningen	2026-102038